

Binnenstad in beweging

Alkmaar 1945-2020

MARTIN DEINUM

Binnenstad in beweging

Sedert 1958 is over de binnenstad van Alkmaar een lawine van ideeën, plannen en bouwactiviteiten gerold. Zelden in haar geschiedenis is in de stad zoveel veranderd in zo'n korte tijd.

J.A.W. Gremmée, als gemeenteambtenaar in de jaren zeventig en tachtig betrokken bij de stadsvernieuwing in de binnenstad, 1990.

BINNENSTAD IN BEWEGING

Alkmaar 1945-2020

MARTIN DEINUM

Hilversum
Verloren
2023

ALKMAARSE
HISTORISCHE
PUBLICATIES

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door financiële steun van BPD Cultuurfonds en de gemeente Alkmaar.

Afbeelding op het omslag: blik op het oostelijk stadsdeel van de binnenstad. Op de voorgrond de Waagtoren, links en rechts daarvan, tussen de historische panden, goed ingepaste nieuwbouwprojecten. De gracht, het Luttk Oudorp, zou volgens plannen uit de jaren vijftig en zestig gedempt worden om ruim baan te geven aan het autoverkeer. Deze plannen gingen, tot opluchting van veel Alkmaarders, niet door. Foto Ed van de Pol.

© 2023 Martin Deinum
Uitgeverij Verloren bv
Torenlaan 25
1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

Stichting Alkmaarse Historische Publicaties
Postadres Bergerweg 1
1815 AC Alkmaar
www.alkmaarsegeschiedenis.nl

ISBN 9789464550511

Omslagontwerp en opmaak: Rombus/Patricia Harsevoort, Hilversum
Druk: Wilco, Amersfoort

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

De auteur heeft alles in het werk gesteld om mogelijke rechthebbenden van beeldmateriaal te achterhalen. Wie desondanks van mening is dat zijn rechten niet in acht zijn genomen, kan zich wenden tot de uitgever.

INHOUD

Voorwoord	7
Inleiding	8
Een binnenstad in verval	12
De visie van Wieger Bruin	31
Een Basisplan voor een nieuwe binnenstad	44
Aanzetten tot stadsvernieuwing	72
Stadsvernieuwing in het oostelijk stadsdeel	82
Stadsvernieuwing rond de Grote Kerk	95
De stadsvernieuwing in uitvoering	120
Van Canadaplein naar cultuurplein	150
Naar een groter centrum	172
Meer en meer woningen	193
De Schelphoek herboren	210
Epiloog: Lessen voor de toekomst	228
Noten	241
Literatuurlijst	244
Verantwoording afbeeldingen	247
Register	248

Intermezzo's

VAN KAASMARKT EN RONDVAARTBOOT	23
NAAR DE FILM	40
DE KOMST VAN HET GROOTWINKELBEDRIJF	59
PIET TAUBER, ARCHITECT VAN DE STADSVERNIEUWING	78
PROSTITUTIE IN EEN SMAL STRAATJE	91
NAAR EEN AUTOVRIJE BINNENSTAD (?)	109
DE WEG NAAR DE VEST	115
MONUMENTENZORG IN EEN HISTORISCHE STAD	131
DANCINGS, DISCO'S EN POPPODIA	146
VAN HET STEDELIJK TOT YXIE	158
WINKELN VOOR DE 'FUN'	165
NIEUW LEVEN IN DE HORECA	183
HET VERKEER IN GOEDE BANEN	203
ZORG VOOR HET HISTORISCHE STADSBEELD	219

Interviews

<i>'Qua bewinkeling was Alkmaar altijd toonaangevend'</i> EEN INTERVIEW MET HUUB KÖSTER	69
<i>'De invloed van de bewoners op ontwikkelingen in de binnenstad is erg groot geweest'</i> EEN INTERVIEW MET JOOP MUTTERS	76
<i>'We hebben als werkgroep altijd goed met de gemeente kunnen samenwerken'</i> EEN INTERVIEW MET LOUIS STEENMEIJER	88
<i>'Voor ieder pandje hebben we keihard moeten kloppen'</i> EEN INTERVIEW MET RIET POLDERMAN	106
<i>'We haalden allerlei trucs uit om mensen hun monument te laten restaureren'</i> EEN INTERVIEW MET PIET VERHOEVEN	143
<i>'Voor stedenbouw moet je een lange adem hebben'</i> EEN INTERVIEW MET ED DIEPENMAAT	180
<i>'Ik dacht: Laten we Alkmaar proberen aantrekkelijker te maken.'</i> EEN INTERVIEW MET WILLEM KASPERS	189
<i>'Ik vind dat we er goed in geslaagd zijn om de Schelphoek een deel van de binnenstad te laten worden'</i> EEN INTERVIEW MET HENK DE VISSER	216
<i>'Alkmaar zou meer naar andere steden moeten kijken en niet alles zelf willen verzinnen'</i> EEN INTERVIEW MET PIM DE RIDDER	237

VOORWOORD

Alkmaar oud? Alkmaar nieuw!

Het had maar weinig gescheeld of we zouden in de vorige eeuw het bijzondere karakter van ons centrum zijn kwijtgeraakt. In de jaren 50 en 60 was de mobiliteits- en transportvraag even nijpend als nu. Hoe kan het ook anders als je een stad met een middeleeuws stratenpatroon wil blijven bewaren! Maar toen dreigde het almaar groeiende autoverkeer het te winnen van de grachten. Die konden maar beter plaatsmaken voor verkeerswegen. Gelukkig werd dat voorkomen. Nu, een paar generaties later, kijken we nog weer anders tegen de relatie centrum en verkeer aan. Moet de hele binnenstad niet autovrij worden, moet er niet ruim baan zijn voor de voetgangers en de fietsers? Nieuwe inzichten op het gebied van milieu en gezondheid, duurzaamheid en energiebeheer vragen van de stad andermaal ingrijpende keuzes.

Martin Deinum laat in deze studie over 75 jaar verandering van ons stadscentrum zien hoe snel de stad is gegroeid van een verouderde, deels verpauperde binnenstad naar een aantrekkelijke trekpleister voor de wijde regio. De krotten zijn opgeruimd, nieuwe aantrekkelijke appartementen in meestal kleinschalige projecten kwamen er voor terug. De horeca bloeit. De voorlopige conclusie mag zijn, dat Alkmaar met een mooi en gezellig centrum zijn bewoners veel te bieden heeft.

En dat is een goed vertrekpunt voor de schaa sprong, die Alkmaar in de komende generatie te wachten staat. De behoefte aan goede, betaalbare woningen daagt ons uit de Kanaaloevers te laten bebouwen. Er zullen enkele tienduizenden Alkmaarders bijkomen. Daar moet ook het stadscentrum in meegroeien, door oplossingen te vinden voor het verkeer, voor de openbare verblijfsruimtes, voor de milieubelasting, kortom voor een duurzaam aantrekkelijke binnenstad.

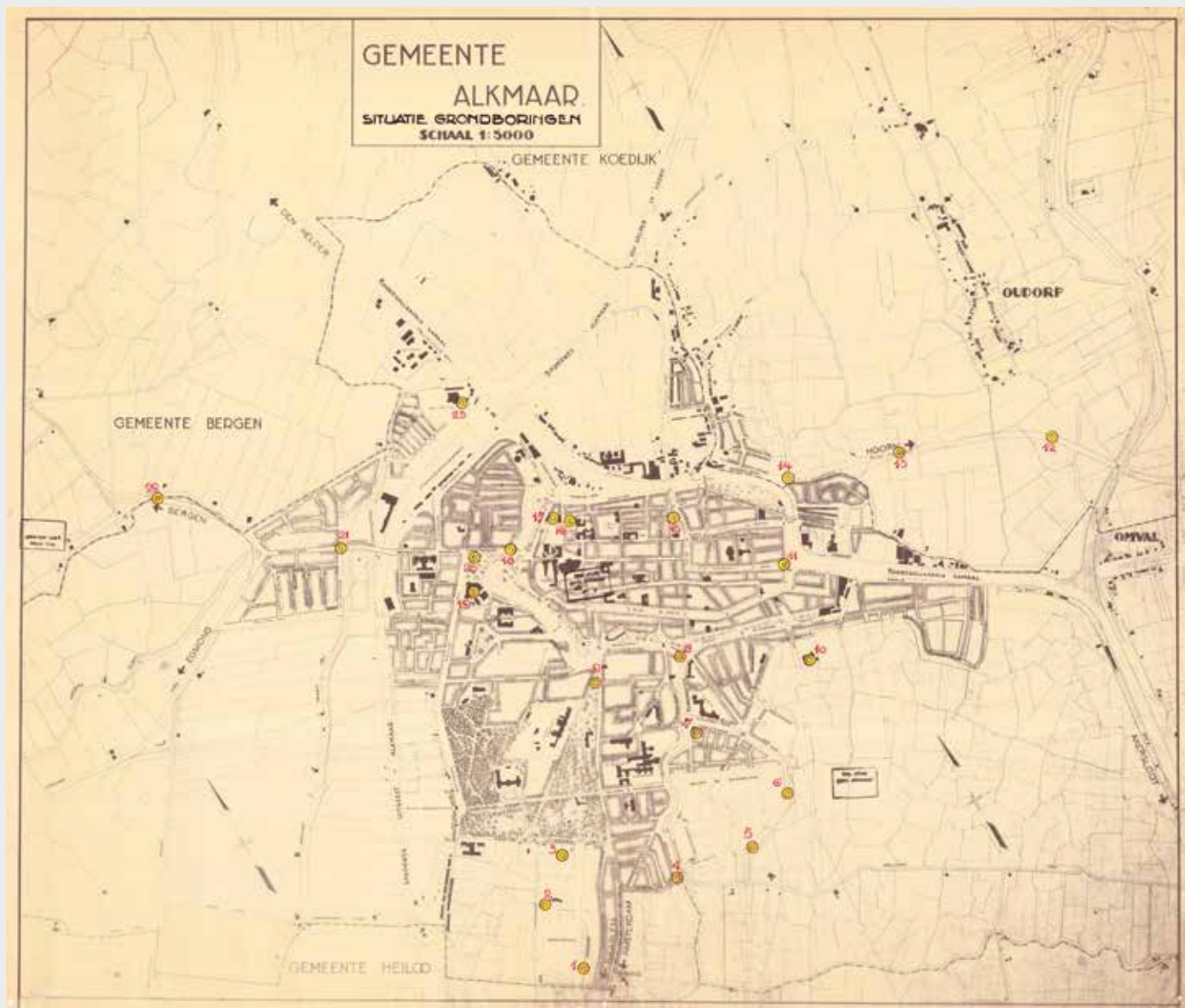

Dit boek laat in het laatste hoofdstuk zien wat de lessen zijn van de geschiedenis, welke verstandige maatregelen ons worden aangereikt. En het laat ook zien dat wat van waarde is zorgvuldig bewaard moet worden, dat verandering mogelijk is als het verbetering belooft.

De vele prachtige illustraties alleen al lieten mij uren genieten van de onmiskenbaar positieve ontwikkeling van onze stad. De verhalen en de interviews stimuleren tot betrokkenheid en grote inzet bij alle vernieuwingen die er aan komen. Ik wens u als lezer minstens zoveel genoegen met dit schitterende boek. En feliciteer de auteur graag met het resultaat van zijn noeste arbeid.

Anja Schouten, burgemeester van Alkmaar

Een plattegrond van Alkmaar met locaties van grondboringen, uit 1943. Op deze kaart is schematisch de toenmalige bebouwing weergegeven, zodat goed te zien hoe groot de stad in die tijd was.

INLEIDING

Bevrijdingsdag wordt dan wel standaard op 5 mei gevierd, in werkelijkheid werd Nederland niet in één dag in zijn geheel bevrijd. Was het zuiden van het land al in 1944 van de bezetter verlost, het noorden moest nog een lange, koude hongerwinter doorstaan. De inwoners van Alkmaar konden pas op 8 mei 1945 de Canadese en Britse soldaten verwelkomen die hen kwamen verlossen van de Duitsers. Via de Kennemerstraatweg reden de tanks en jeeps vroeg in de middag de stad binnen. Na vijf jaar bezetting en onderdrukking kon het gewone leven in de stad weer langzaam worden opgepakt.

Alkmaar in het jaar 1945 was qua oppervlak maar een fractie van de stad zoals we die vandaag de dag kennen. Het bestond allereerst uit de binnenstad. Dit was het gebied binnen de singelgracht, in het noorden begrensd door het Noord-Hollands Kanaal. Dat kanaal had het noordoostelijke deel, ook bekend als het Schermer-eiland, van de binnenstad afgesneden en dit gebied werd ook niet meer tot de binnenstad gerekend. Het zuidoostelijk deel heette ook wel de Schelphoek en hoorde wel bij de binnenstad. Daarbuiten was in de vijftig jaar voorafgaand aan de oorlog alleen in het westen en het zuiden bebouwing bijgekomen. Ten westen van de binnenstad lag de Spoorbuurt, kleine woninkjes voor arbeiders en de middenklasse, aangelegd aan het eind van de negentiende eeuw. Ten zuiden daarvan lag de Nassaubuurt, enkele jaren later gebouwd voor de gegoede burgerij. In het verlengde van de Bergerweg stonden woningen, in een driehoek begrensd door de Oude Hoeverweg, de Jan van Scorelkade, de Ruysdaelkade en de Nicolaas Beetskade. Ten zuiden van de binnenstad lagen het Westerhoutkwartier, het Burgemeesterskwartier, het Lyceumkwartier en het Emmakwartier, met hun statige panden voor de gegoede middenstand. Mensen met minder vermogen woonden wat bescheidener in het Landstratenkwartier, Oud-Rochdale en

Onthaal van de Canadese bevrijders bij het stadhuis in de Langestraat, mei 1945.

Overdie (nu: Oud-Overdie). Ten oosten van de binnenstad, aan de overkant van het kanaal, lag het al genoemde Schermereiland en in het noorden de wijk Ooievaarsnest. Dit wijkje behoorde toen nog tot de toenmalige gemeente Oudorp. Ten slotte stond langs de Noorderkade nog een strookje bedrijfspanden, waaronder de befaamde Ringersfabriek.

Veranderend aanzicht

De binnenstad was het middelpunt van deze kleine stad, nog geen anderhalve kilometer van west naar oost en ruim 600 meter van noord naar zuid. In 1254 had het stadsrechten ontvangen van graaf Willem II, om daarna uit te groeien tot de marktstad voor de regio. 1573 was het jaar van het bekendste en meest herinnerde moment van de geschiedenis van de stad: het beleg door de Spanjaarden en het Alkmaars Ontzet. De bolwerken, die we nu nog steeds grotendeels herkennen in de contouren

De Bathbrug en de Mient, met op de achtergrond de Gewelfde Stenenbrug, medio jaren veertig.

van de singelgracht, zijn rond die tijd aangelegd. De zeventiende en achttiende eeuw, de aanleg van het Noord-Hollands Kanaal rond 1820 en de industrialisering later die eeuw hadden hun sporen achtergelaten in het stadje. De Grote of Sint Laurenskerk en het stratenpatroon stamden uit de late middeleeuwen, de Waagtoren uit de zestiende eeuw, de hofjes en tal van woonhuizen, kerken en bedrijfspanden uit de zeventiende, achttiende en negentiende eeuw. Ook de eerste veertig jaar van de twintigste eeuw leverden nieuwbouw op als het politiebureau aan het Kerkplein en het kantoorpand van verzekeringsmaatschappij 't Hooge Huys aan de St. Laurensstraat. Talloze panden hebben door deze eeuwen heen het veld moeten ruimen om plaats te maken voor nieuwe bebouwing. Het aanzicht van de binnenstad is wat dat betreft altijd in beweging geweest. Maar zo'n drastische verandering in zo'n korte periode als in de vijftigjarige periode na de Tweede Wereldoorlog, de periode die dit boek beschrijft, had de binnenstad nog nooit eerder gezien.

Over deze periode valt veel te vertellen, toch is dat maar weinig gebeurd. Waar de literatuur over de vooroorlogse geschiedenis van de stad omvangrijk is, is over de periode na 1945 weinig in boekvorm verschenen. In de literatuurlijst achteraan dit boek worden alle boeken en deelstudies genoemd die (delen van) de naoorlogse binnenstad als onderwerp hebben. Velen daarvan beperken zich tot kleine deelgebieden of zelfs tot één enkel gebouw. En dat terwijl over de vervallen toestand van de binnenstad na de oorlog, de grootschalige sloop- en nieuwbouwplannen uit de jaren vijftig en zestig, de stadsvernieuwing van de jaren zeventig, tachtig en negentig en de ontwikkelingen in de winkelstand, de horeca, het toerisme en het verkeer een boek vol geschreven kan worden. Dit gemis was de aanleiding voor het boek dat u nu in handen heeft.

Dit boek vertelt het verhaal van de naoorlogse geschiedenis van de binnenstad in vijftig hoofdstukken. De opbouw is in de basis chronologisch, maar een groot aantal hoofdstukken behandelt een specifiek thema of onderwerp zoals de horeca, het verkeer, de winkelsector en het toerisme. In deze hoofdstukken wordt de gehele naoorlogse periode besproken. In een epiloog wordt vooruit gekeken naar de toekomst van de binnenstad. Wat staat haar nog te wachten en welke lessen kunnen getrokken worden uit het verleden?

Een woord van dank

Dit boek was niet mogelijk geweest zonder de hulp van vele mensen: deskundigen op het gebied van de naoorlogse binnenstad, voormalige gemeenteambtenaren, mensen die decennialang in de binnenstad gewoond en gewerkt hebben en personen die actief bij de veranderingen betrokken waren. In het bijzonder worden hier bedankt de leden van de redactieraad: Ed Diepenmaat, Henk Krabbendam, Henk de Visser, Jelle Groeneveld, Joop Mutters en René Meijer. Zij hebben de moeite genomen de eerste versie van het manuscript te beoordelen. Hun positieve reacties hebben geleid tot het voortzetten van het schrijven van dit boek. Zeker is ook dank verschuldigd aan de personen die zelf betrokken zijn geweest bij projecten of momenten in de naoorlogse geschiedenis van de binnenstad en zich hierover lieten interviewen. Dit zijn, naast de al genoemde Ed Diepenmaat, Joop Mutters en Henk de Visser ook Riet Polderman, Louis Steenmeijer, Piet Verhoeven, Willem Kaspers, Pim de Ridder en Huub Köster. Daarnaast een woord van dank aan André Thomsen, Jaap Wilschut, Karin Wiersma, Willem Grotenbreg, Jakob Brouwer, Gonna de Reus, Joop Boek, Hein Jong, Bob Heusy, Frans Tauber, Jaap van Roemburg, Ron Janssen en Ankie Smit. Marlies ten Berge deed de eindredactie en verbeterde de tekst op vele punten, Paul Post haalde er nog een groot aantal taalfoutjes uit en gaf ook nuttige tips tot verbetering. Zeker niet onvernoemd mogen blijven de medewerkers van het Regionaal Archief Alkmaar, die onvermoeibaar de dossiers uit het archief haalden waar zoveel informatie in stond die in dit boek terecht is gekomen. Ook het bestuur van de Stichting Alkmaar Historische Publicaties, zonder wie dit boek niet was verschenen, verdient veel dank. Met name Leen Spaans, Ria de Heus en Peter Hoek, met wie ik regelmatig overleg heb gehad en die mij hebben bijgestaan met het zoeken naar fondsen, deskundigen en inspiratie. Uitgeverij Verloren, in het bijzonder Patricia Harsevoort die een prachtige opmaak verzorgde, en de instanties en bedrijven die toestemming gaven voor het gebruik van hun beeldmateriaal verdienen veel dank.

EEN BINNENSTAD IN VERVAL

Als we in een tijdmachine terug zouden gaan naar de Alkmaarse binnenstad van 1945, zouden we vreemd opkijken. De straten en steegjes kennen we nog en we herkennen natuurlijk de Grote Kerk, het Waagplein en tal van andere gebouwen. Maar de verpaupering van de binnenstad zal ons zeker opvallen. De vervuilde grachten, de vervallen bebouwing in grote delen van de stad en de auto's die overal mochten komen bieden een heel andere aanblik dan het mooie historische centrum zoals we dat tegenwoordig kennen.

Vletten in het Verdronkenoord, rond 1950.

Dit stadje lag in een land dat door de Duitse bezetter bij zijn aftocht vernield en leeggeroofd achtergelaten werd. De bevolking was sterk verarmd en de woningnood was enorm. Een op de tien Nederlanders had geen dak meer boven het hoofd. Honderdduizenden woningen waren tijdens de oorlogsjaren vernietigd of zo zwaar beschadigd dat er niet meer in te wonen viel. Er was een nationaal wederopbouwprogramma voor nodig om het land er weer bovenop te helpen. Nederlands-Indië ging verloren, maar in tegenstelling tot wat de slogan 'Indië verloren, rampspoed geboren' voorspelde, bleek dit toch niet zo rampzalig te zijn. De buitenlandse Marshallhulp en hard werken tegen laag gehouden lonen maakten dat de Nederlandse economie in de vijftwintig jaar na de oorlog een snelle groei onderging. De jaren vijftig stonden in het teken van de wederopbouw en verzuiling. De bevolking was, net als voor de oorlog, grotendeels georganiseerd in zogenaamde zuilen, oftewel groepen op levensbeschouwelijke basis. Er was een protestantse, een katholieke, een socialistische en een meer liberale zuil. Het sociale zekerheidsstelsel garandeerde iedereen een inkomen als dat niet door werk verkregen kon worden. De Algemene Ouderdomswet zorgde vanaf de invoering in 1956 voor ondersteuning van ouderen, de

Algemene Weduwen- en Wezenwet kwam er in 1959 en de Algemene Bijstandswet in 1963. In de jaren zestig begon de opstand tegen de naoorlogse orde. De verzuiling nam af, de ontkerkelijking nam toe.

De bevolking groeide ondertussen explosief. De naoorlogse *babyboom* liet het bevolkingsaantal stijgen van 9,22 miljoen in 1945 tot 11,4 miljoen in 1960 en rond de 13 miljoen in 1970. Om al die mensen te huisvesten werden buiten de binnensteden in ijlt tempo grote aantallen woningen gebouwd. Alkmaar telde in 1945 38.000 inwoners, maar dit aantal steeg in de jaren daarna snel. Daarom verrezen in de jaren vijftig en zestig meerdere nieuwe woonwijken om de uitdijende bevolking van de stad zelf en die van de regio op te vangen. Dit vond vooral ten zuiden van de binnenstad plaats. In de Overdie- en Achtermeerpolder ontstonden vanaf 1950 eerst Nieuw-Overdie, de Staatsliedenbuurt en het Stadhouderskwartier. Daarna volgden de Kooimeer, de Dillenburg en het Oranjepark. In de jaren zestig kwam aan de westkant van de stad de wijk De Hoef erbij. In het noordoosten bouwde de gemeente Oudorp op haar eigen grondgebied maar dicht tegen Alkmaar aan, een groot deel van de Oudorperpolder vol. Daarnaast zou ook de binnenstad zelf aangepast en gemoderniseerd moeten worden. Haar nieuwe rol was nu die van het centrum van een grote stad, in plaats van het middelpunt van een klein marktstadje.

Een wandeling in 1948

Voordat we in een volgend hoofdstuk gaan zien welke plannen daarvoor gemaakt werden, gaan we eerst terug naar de tijd van net na de oorlog. Waar sommige steden zoals Rotterdam, Den Helder, Nijmegen en Groningen hun binnenstad tijdens de oorlog tot een rokende puinhoop gebombardeerd zagen worden, kwam die van Alkmaar vrijwel ongeschonden uit de oorlogsjaren. Dat wil zeggen: niet geschonden door oorlogsgeweld. Het aangezicht van de binnenstad was wel degelijk geschonden, maar dat had een andere oorzaak. Voordat we gaan onderzoeken wat er mis mee was, gaan we eerst kijken wat er precies te zien was. Hoe lag de binnenstad er na de oorlog bij? Wat gebeurde er, hoe leefde men hier? Om hier inzicht in te krijgen, is het

Het Kerkplein met op de achtergrond het Landbouwhuis, eind jaren zestig.

Alkmaars adresboek van 1948 een goed startpunt. Dit boek bevatte alle adressen van de inwoners en een opsomming van alle bedrijven en instellingen in de stad. In de rest van dit boek zullen we nog een aantal keren gebruik maken van dit boek. In dit hoofdstuk nemen we het voor de eerste keer ter hand om er een denkbeeldige wandeling door de binnenstad van net na de oorlog mee te maken.

We beginnen aan de westkant van de binnenstad, bij de Grote Kerk. De kerk staat nog op dezelfde plaats als waar deze aan het eind van de vijftiende eeuw gebouwd werd. Ook het politiebureau aan het Kerkplein en de rij panden links daarvan komen ons bekend voor, maar voor de rest kennen we het amper terug. Waar we tegenwoordig de ingang van de fietsenstalling onder het Canadaplein aantreffen, staat in 1948 het Landbouwhuis. Alkmaar is als vanouds nog een marktstad en in dit grote, negentiende-eeuwse gebouw zijn verschillende organisaties ondergebracht die met het marktwezen te maken hebben. Het adresboek meldt dat hier het kaas- en botercontrolestation, de Provinciale Commissie Veilingen en het Zuivelkwaliteitscon-

Detail van een plattegrond van de binnenstad van februari 1945, met daarop aangegeven de belangrijkste openbare gebouwen in dit deel van de stad.

trolsbureau kantoor houden. Zij behartigen de belangen van de veehandel die iedere maandag in de binnenstad wordt uitgeoefend. Ten noorden van het Landbouwhuis ligt het Canadaplein, dat nog maar drie jaar eerder deze naam heeft gekregen. Tot juni 1945 stond het plein bekend als het voormalig ziekenhuis-terrein, naar het Stadsziekenhuis dat hier tot 1929 gestaan had. Twee maanden na de bevrijding besloot het gemeentebestuur het om te dopen tot Canadaplein, ter ere van de bevrijders van de stad.

Nog verder naar het noorden ligt de Paardenmarkt. Het adresboek laat zien dat dit het domein is van twee bodehuizen: het Centraal Bodehuis Beentjes en de Vervoercentrale P.J. van Nimwegen. Als je een pakketje hebt dat vervoerd moet worden, kun je dit hier naartoe brengen. Een van de ruim zestig bodediensten die bij deze centra zijn aangesloten, wij zouden ze nu pakketbezorgers noemen, vervoert je pakketje naar de plaats van bestemming. Vrachtauto's rijden hier af en aan op hun vrachtes op te halen. Op de plek waar decennia later de leerlingen van kunstencentrum Artiance hun lessen volgen, staat een drukbezocht zwembad. Dit bad, 'De Overdekte' genaamd, is in 1935 geopend en sindsdien enorm geliefd bij de bevolking.

Direct ten westen van Grote Kerk staat een groot, massief gebouw. Dit is een restant van het voormalige Rijksopvoedingsgesticht, waar men in de negentiende en een klein deel van de twintigste eeuw trachtte ontspoorde jongens op het rechte pad te krijgen. In 1948 trekt een garnizoenscommando van het Nederlandse leger in het pand. Alkmaar is een jaar eerder aangewezen als garnizoensstad en drie bataljons militairen zullen hier een aantal jaren verblijven. Ze hebben onder meer als taak het bewaken van militaire objecten in het noordelijke deel van Noord-Holland.¹ In de open ruimte tussen dit gebouw en de westgevel van de Grote Kerk waait het constant, vandaar dat deze ruimte het 'Waaigat' wordt genoemd. Ten zuiden van de kerk ligt de Kerkstraat. Hier zien we een rijtje woninkjes staan die in een absoluut deplorabele toestand verkeren. Aan de Koorstraat staat het gebouw 'De Unie', waarin in 1948 het kantongerecht wordt gevestigd.

Woningen in de Molenbuurt, gezien richting het Zevenhuizen, medio jaren vijftig.

De Langestraat en het Waagplein

Nu we het rondje rond de kerk hebben voltooid, lopen we de Langestraat in. Dit is ook in 1948 al de voornaamste winkelstraat van de stad. Het winkelaanbod beschrijven we uitgebreid in een komend hoofdstuk, maar je vindt hier meer dan alleen winkels. De straat telt ook kantoren en publieke gebouwen. Allereerst hebben we aan de rechterkant het monumentale, vroegzestiende-eeuwse stadhuis, waar op 1 juni 1948 burgemeester Hendrik Wytema zijn ambtsvoorganger Adriaan Koelma opvolgt. Ook vinden we in de Langestraat het gemeentelijke archief, de kantoren van het sportpark, het redactiekantoor van het *Nieuw Noord-hollandsch Dagblad* en de filialen van maar liefst vier banken. Verder komen we langs cafés als De Nachtegaal en De Top, hotel De Toelast en het Victoryhotel en twee bioscopen: het Victoria Theater en het Alkmaars Bioscoop Theater. De straat telt nog maar één woning, op nummer 34, waar dan de familie Pekelharing woont.

De Alkmaarse binnenstad lag er na de Tweede Wereldoorlog, zoals zoveel andere binnensteden, verwaarloosd en vervallen bij. Het stadsbestuur stelde in de jaren vijftig en zestig grootse plannen op om het centrum te moderniseren. Brede verkeerswegen moesten er komen en dat zou grootschalige sloop van delen van de binnenstad betekenen. Hevig protest vanuit de bevolking zorgde ervoor dat die plannen van tafel gingen. De stadsvernieuwing in de jaren zeventig en tachtig maakte de binnenstad tot het mooie, sfeervolle historische centrum zoals we dat nu kennen.

Cultuur- en stadshistoricus én geboren Alkmaarder Martin Deinum vertelt in dit boek het verhaal van de Alkmaarse binnenstad in de 75 jaar na 1945. De grootschalige stadsvernieuwingsplannen komen aan bod, maar ook de plannen voor het Canadaplein, de Kanaalzone en de Schelphoek in de decennia daarna. Daarnaast worden onder meer de winkelsector, de horeca, het toerisme, het verkeer, de musea en de monumentenzorg onder de loep genomen. Hoe de Achterdam veranderde in een prostitutiestraatje, hoe Parkhof een jongerencentrum werd en wanneer de laatste wekelijkse veemarkt was, het komt allemaal ter sprake. Aan het eind van het boek worden lessen uit het verleden voor de toekomst getrokken. Nog niet eerder is deze naoorlogse geschiedenis zo uitgebreid beschreven.

ALKMAARSE
HISTORISCHE
PUBLICATIES

